

BOSSCHERWAARDEN

Impressieverslag informatiebijeenkomst
26 november 2014, Revius College, Wijk bij Duurstede

Inhoud

1. Opening	2
2. Plenaire presentaties.....	2
3. Plenaire vragenronde	3
4. Deelgroepen	4
Deelgroep veiligheid en overlast.....	5
Deelgroep gebruik tijdens uitvoering.....	7
Deelgroep planning en termijnen	9
5. Nabespreking plenair.....	11
Concluderend	12

1. Opening

Er waren circa 35 aanwezigen, evenals vertegenwoordigers van gemeente, initiatiefnemers J.W. en G. van Waning en diverse adviseurs van Arcadis en Strooming. De avond werd geleid door Patrick van der Hijden (Strooming).

2. Plenaire presentaties

Een korte presentatie van de initiatiefnemers (door Jeroen Lamfers).

NB de presentaties staan op de website www.Bosscherwaarden.nl.

3. Plenaire vragenronde

Na de presentatie van Jeroen Lamfers over de uitvoeringsfase, was er gelegenheid tot het stellen van vragen. Hieronder een samenvatting van de gestelde vragen.

- **Welke vergunning bepaalt hoeveel er ontzand mag worden?**
De ontgrondingsvergunning.
- **Wordt rekening gehouden met geluid?**
Ja zeker. In de omgevingswet zijn maxima vastgelegd. Daar blijft het geluid gedurende de uitvoering vanzelfsprekend onder.
- **Hoe gaat het beheer uitgevoerd worden?**
De gemeente heeft in Visie Rivierfront vastgelegd dat de Bosscherwaarden na herinrichting door een professionele organisatie beheerd moet worden. Er zijn gesprekken gaande met Staatsbosbeheer en Het Utrechts Landschap. Maar ook een lokale vereniging zou het beheer op kunnen pakken.
- **Hoe wordt het beheer gefinancierd?**
Uit een reserve die Bosscherwaarden BV zal opbouwen tijdens de uitvoering. Dit is gebruikelijk en gebeurt op meerdere plekken in Nederland met dit soort projecten.
- **Hoe wordt deze financiering gewaarborgd?**
In overleg met belanghebbenden wordt een beheerplan opgesteld. De werkzaamheden die hier uit voortvloeien worden door een professionele partij uitgevoerd. Dat kan Staatsbosbeheer of Het Utrechts Landschap zijn, maar dat zou ook een lokale vereniging kunnen zijn.
- **Hoe wordt de stabiliteit van de woningen en van de steenfabriek gegarandeerd?**
De stabiliteit van de woningen en de steenfabriek is erg belangrijk. Om die te waarborgen zijn uitvoerige berekeningen opgesteld door Deltares in opdracht van Bosscherwaarden. De voorwaarden die daaruit blijken worden geborgd in een vergunning.
- **In hoeverre kan de toegepaste bagger voor overlast zorgen?**
Tot op heden zijn er sinds er bagger in zandwinputten gestort wordt, geen problemen opgedoken. Ook in Bosscherwaarden is een zandwinput van ca. 20 hectare in de zeventiger jaren met bagger opgevuld waarvan geen "overlast" bekend is. De maïs en gras die op deze percelen geteeld zijn, zijn zelfs geschikt als voer voor o.a. koeien.

- ***Op welke manier wordt gegarandeerd dat de toegepaste bagger niet voor vervuiling van oppervlaktewater kan leiden?***

Boscherwaarden BV moet zich houden aan de landelijke wetgeving voor het toepassen van grond en bagger, voorkomend uit het besluit bodemkwaliteit. Dit betekent dat gehalten van stoffen in de bagger nooit boven die vastgestelde waarden uit het besluit bodemkwaliteit mogen komen. Deze waarden zijn dusdanig dat de gehalten geen verslechtering van de huidige gebiedskwaliteit opleveren. Om hier zeker van te zijn wordt zowel voor, tijdens als na de werkzaamheden de kwaliteit van het grond- en oppervlaktewater in de gaten gehouden. Daardoor kunnen we garanderen dat de zorg voor de waterkwaliteit altijd op de eerste plaats komt. Mocht er onverhoopt toch een verhoging van een bepaalde stof zijn, dan kunnen we onmiddellijk in actie komen.

Uit ervaringen in de Ingensche Waarden blijkt overigens dat de kwaliteit van het oppervlaktewater in het depot beter is dan de kwaliteit van het rivierwater.

- ***Door dit initiatief verdwijnt een deel van het landbouwareaal van Wijk bij Duurstede. Op basis van welke motieven kan Boscherwaarden BV dit maken?***

In het Akkoord van Utrecht hebben onder andere Provincie Utrecht en de LTO vastgelegd dat de Boscherwaarden omgevormd moet worden tot natuurgebied ter versterking van de landelijke EHS. Ook de gemeenteraad heeft in de Visie Rivierfront aangegeven dat ze de Boscherwaarden willen omvormen tot toegankelijke natuur. De plannen van de Boscherwaarden BV, waarmee inderdaad enig landbouwareaal omgezet wordt in natuur, passen daarmee binnen de kaders van provinciaal en gemeentelijk beleid.

4. Deelgroepen

Deelgroep veiligheid en overlast

Jan Willem van Waning, Jeroen Lamfers

- **De winning moet minimaal 90 meter uit de winterdijk blijven. Betekent dit ook dat de winning 90 meter uit de rivier moet blijven?**
Nee dit is een maatregel voor de stabiliteit van de winterdijk. Dit speelt aan de rivierzijde van de Bosscherwaarden niet.
- **Is de start van de werkzaamheden in de westelijke punt?**
Ja, zo als we er nu over denken wel. Dat is wel het duurste maar omdat de maximale diepte van het te winnen zand hier het kleinst is, kan er ook relatief snel opgevuld en ingericht worden. Nieuwe inzichten of vergunningsvoorwaarden kunnen de werkvolgorde nog beïnvloeden.
- **Gaan de bestaande plassen ook mee in de plannen?**
Dat is nog niet bekend. Het kan, maar dan moet er goed gekeken worden naar het vrijkomende materiaal dat nu op de bodem van de plas ligt. Dit is waarschijnlijk zwaar vervuild, waardoor de kosten voor het winnen van dit zand erg hoog zijn.
- **In het verleden is wel eens gesproken over 18 miljoen m3 zand dat gewonnen kan worden en nu gaat het ineens over ruim 13 miljoen m3. Hoe kan dat?**
De 18 miljoen m3 is een schatting uit het verleden van de totale hoeveelheid materiaal dat vrijkomt. De ruim 13 miljoen m3 is de totale hoeveelheid vermarktbaar zand. Het overige materiaal moet wel ontgraven worden om het vermarktbaar zand te winnen, maar kan niet verkocht worden en zal weer worden toegepast bij het opvullen van de plas. Ook door de diepte te laten variëren maakt natuurlijk heel veel uit.
- **Hoeveel extra vaarbewegingen zijn er door de plannen?**
In het MER wordt uitgegaan van 1% extra vaarverkeer.
- **Over hoeveel schepen hebben we het dan?**
8 tot 10 schepen per dag.
- **Hoe wordt het geluid berekend en vergund?**
Het geluid wordt berekend op een logaritmische schaal dB(A). Daar zijn standaard procedures en modellen voor die wettelijk zijn verankerd. Er wordt in de vergunning onderscheid gemaakt in piekbelastingen en etmaalwaardes Dit is vrij ingewikkeld en wordt per activiteit vastgelegd in de omgevingsvergunning, deel milieu.

De gemeente ziet er op toe dat er niet meer geluid gemaakt wordt dan in de vergunning staat. Bij een overschrijding van de maximale geluidswaarden zal het werk stilgelegd worden en pas weer eerst weer verder mogen gaan als alles aan de wettelijke eisen voldoet.
- **Is het een idee om nu al, net zoals met grondwater al gebeurt, een 0-meting op te starten voor geluid, zodat er een referentie is?**
Dat idee nemen we mee in het verdere traject.

- ***Wat is acceptabel qua geluid?***

Wat acceptabel is, wordt gemeten aan de gevel van zogenoemde “geluidsgevoelige objecten” zoals huizen. Daar zijn algemene regels voor die zijn vastgelegd in de Wet geluidhinder.

- ***Komt er een zandscheidingsinstallatie en zo ja waar?***

Dat is nog niet bekend, maar het is hoogst waarschijnlijk dat er een dergelijke installatie komt. Als er een zandscheider komt is dit waarschijnlijk een drijvende installatie die op een qua geluid gunstige plek bij de rivier gelegd kan worden. Het zand wordt vanaf de zuiginstallatie met een rubberen geluiddempende leiding naar de scheider gebracht. Bovendien zijn deze zuiginstallaties tegenwoordig vaak elektrisch aangedreven en dus stiller.

- ***Komen er ook grote zandbergen te liggen?***

Nee, het zand dat wordt gewonnen wordt gelijk afgevoerd per schip. Er worden geen grote hopen ter plekke in depot gezet.

- ***Hoe wordt de gestorte bagger op zijn plek gehouden? Bij hoog water kan het water hard door de uiterwaard heen stromen.***

In de uiterwaarden heb je bij hoogwater de rivierdynamiek van erosie en sedimentatie. De ervaring in Ingenschewaarden is dat door de manier van storten het materiaal goed op zijn plek blijft. We verwachten daarom geen (problematische) erosie in de Bosscherwaarden.

- ***Hoe ver moet de zandwinplas minimaal van woningen af blijven?***

Dit is niet bekend, maar wordt uitgezocht.

- ***De huidige plassen horen bij de steenfabriek en uitstraling van de steenfabriek en zouden daarom moeten blijven liggen.***

Dit wordt zeker in overweging genomen bij het maken van het inrichtingsplan.

Deelgroep gebruik tijdens uitvoering

Gerard Litjens, Dirk Oomen

Meningen en wensen die geuit zijn tijdens de twee deelsessies:

Deelnemer vindt het akkoord van Utrecht relevant, er wordt minder agrarische grond omgezet in natuur in de provincie dan voorheen afgesproken. Dus daaraan vasthouden. Het doel in de Bosscherwaarden staat voorop, de discussie over mooi en niet mooi wordt gekleurd door de sterk uiteenlopende belangen. De Kromme Rijn toont hoe armzalig de agrarische terreinen zijn qua natuur. Over het gebruik tijdens uitvoering wijst Ruud op de kansen voor pioniermilieus. Verder is er weinig over te zeggen, het einddoel is belangrijker.

Andere deelnemer vindt het historische erfgoed van groot belang, is de variant Geul wel verantwoord vanuit historisch perspectief? Verder vindt hij het van belang dat het Het Utrechts Landschap het beheer krijgt.

Andere deelnemers zijn pachter in de BW, en vindt het van belang om mais te kunnen telen en mest af te kunnen zetten. Het gebruik tijdens uitvoering dient dus agrarisch te zijn.

Andere deelnemer vindt dat er geen keuze voorligt, het huidige gebruik in de BW is leidend, er is natuur genoeg. Ook is hij van mening dat de garanties en borgstelling zoals de initiatiefnemers aankondigen totaal geen waarde hebben.

Andere deelnemer zegt dat de agrariërs zeker 1500 ha kwijt raken in Utrecht, en vindt dat niet acceptabel. De landbouw is de economische drager van het buitengebied van Wijk bij Duurstede. Het gebruik tijdens de uitvoering dient derhalve agrarisch te zijn en blijven. Ook moeten de agrariërs zo lang mogelijk kunnen blijven werken. De natuurbeheerders doen niet aan onderhoud, zie de situatie van SBB bij het Beusichemse veer, waar de bomen omvallen.

Andere deelnemer vindt dat de Ooijpolder als voorbeeld voor levende rivierduinen aangeeft hoe mooi de rivieren geworden zijn in de afgelopen 20 jaar. Hij vindt de Bosscherwaarden nu niet mooi maar eenvormig, en onaantrekkelijk om in te wandelen. Als de landbouw beter was omgesprongen met de BW zou men er nu niet over piekeren om dit om te zetten met behulp van zandwinning etc. De Blauwe Kamer en Amerongse Bovenpolder zijn wat hem betreft erg mooi en toegankelijk en een goed voorbeeld voor de BW. Ook de Vikinghof geldt als voorbeeld.

Andere deelnemer vindt dat de Bosscherwaarden na de herinrichting naar de boeren terug moet, zij kunnen dit landschap het beste beheren.

Andere deelnemer vindt dat natuur een goede zaak is, maar benadrukt dat er al erg veel natuur is ontstaan in de afgelopen jaren, en de tegenprestatie van de overheid voor de grondeigenaren tegenvalt.

Andere deelnemer zegt dat er veel wild bestreden moet worden. Hij vindt dat de wetgeving de jagers belet om effectief te kunnen ingrijpen (bijvoorbeeld ganzen).

Deelgroep planning en termijnen

Gijs van Waning, Ilse Verbeek

- ***Wanneer is het project definitief afgerond?***

De uiterste datum voor afronding is nog niet bekend. Deze is afhankelijk van meerdere factoren, namelijk de vraag naar zand en grind, het aanbod van baggerspecie en grond, de kaders van de vergunning, wet en regelgeving en het eindinrichtingsplan. Bij gunstige marktomstandigheden is de verwachting dat de uitvoering voor het eerste deelgebied in 8 jaar afgerond kan worden. De belangrijkste reden dat deze datum nog niet bekend is, heeft te maken met het moment waarop we u betrekken in dit proces. Juist omdat nog niet alles bekend is, kunnen we uw wensen proberen te integreren in de planvorming. Nog geen definitieve datum betekent dus dat nog niet alles exact vastligt.

- ***Kunt u de uiterste datum garanderen?***

Dat kunnen we niet voor het gehele gebied Bosscherwaarden. We kunnen wel garanderen dat we een faseringen aanbrengen in de werkzaamheden. In dat geval werken we met twee deelgebieden en gaan we pas door met een volgend deelgebied als duidelijk is dat afronding van het eerste deelgebied binnen afzienbare tijd mogelijk is. De borging van deze methode kan bijvoorbeeld worden opgenomen in de vergunning, waarbij afspraken worden gemaakt over de manier van werken.

- ***Welk bevoegd gezag bepaald hoe de uiterste datum voor afronding van de werkzaamheden wordt vastgelegd?***

De gemeente is de partij die met de vaststelling van het bestemmingsplan invloed heeft op de datum voor afronding van een deelgebied en/of het gehele gebied. Als een afrondingsmoment wordt opgenomen in het bestemmingsplan, dan neemt de ontgrondingenvergunning dit over. De ontgrondingenvergunning is immers volgend op het bestemmingsplan.

- ***Wat is zeker in de planning?***

Pas als de vergunningaanvragen zijn ingediend kan gesproken worden over harde deadlines en zekerheden in de planning. Voordat we dat doen willen we echter graag eerst u de gelegenheid geven om te worden geïnformeerd en mee te denken over dit initiatief. Dat gebeurt op dit moment bijvoorbeeld in de klankbordgroep en u heeft ons tijdens de informatieavonden laten zien waar uw aandachtspunten en zorgen liggen, maar ook waar u kansen ziet. Een zorgvuldige afweging van alle aandachtspunten kost tijd. Naar verwachting is de voorbereiding van het project, inclusief het vergunningentraject, daarom pas afgerond in 2017. Pas daarna kan gestart worden met de daadwerkelijke uitvoering.

- ***Hoe wordt een afweging gemaakt voor de verkoopprijzen van zand en bagger?***

Om ervoor te zorgen dat zo goed mogelijk wordt voldaan aan zowel de vraag van de gemeente als de vraag van omwonenden om de uitvoeringstermijn zo kort mogelijk te houden worden de winning van zand en de toepassing van bagger grotendeels tegelijkertijd toegepast. Dat betekent dat de verkoopprijzen van zand en bagger ook aan elkaar gerelateerd zijn. Om het tempo in de uitvoering te kunnen behouden zal dus niet altijd voor de hoogste prijs worden gegaan. Als bijvoorbeeld het zand uit fase 1 snel kan worden verkocht, heeft Bosscherwaarden er baat bij als de ontstane put ook weer snel kan worden opgevuld. Ook voor de bedrijfsvoering is een snelle uitvoering dus wenselijk.

- ***Hoe kan je het project in de gewenste termijnen realiseren?***

Door de expertise op het gebied van de winning van zand en de toepassing van bagger optimaal te benutten. En daarbij hoort ook de afweging voor de verkoop van zand en bagger.

- ***Hoe lang duurt de inklinking?***

Inklinking van de toegepaste bagger start al direct na toepassing. Daarbij wordt tijdens de werkzaamheden bijgehouden hoe diep de put is en hoeveel inklinking plaatsvindt. Al tijdens de uitvoering wordt rekening gehouden met de inklinking door te zorgen voor versnelling van de inklinking al tijdens de realisatiefase. Daardoor kan het verschil door inklinking nog tijdens de uitvoering worden weggenomen. De verwachting is dat het grootste deel van de inklinking ongeveer een jaar na afronding van de baggerwerkzaamheden zichtbaar is. Maar de definitieve inklinking kan langer duren. Op basis van ervaring van andere gebieden en kennis van Bosscherwaarden is de inklinking wel te voorspellen. Dit is mede afhankelijk van de dichtheid de het toe te passen grond en bagger. Al tijdens uitvoering zal deze ervaring en kennis worden ingezet.

Extra informatie:

Inklinking van bagger wordt consolidatie genoemd. Uit ervaring is gebleken dat in de uiterwaarden bij Rijswijk een inklinking van ongeveer 2 meter heeft plaatsgevonden. Het is mogelijk dat er later nog een keer extra werkzaamheden zijn om de eventuele inklinking te verhelpen. Het is echter ook mogelijk dat bijvoorbeeld de bereikbaarheid van het gebied wordt geborgd door te zorgen dat verschillende paden van voldoende hoogte zijn bij de oplevering van het (deel)gebied, waardoor extra maatregelen bij eventuele inklinking niet van toepassing zijn.

- **Is er een referentiekader in Nederland voor het beeld na inklinking?**

Een voorbeeld wat we kunnen noemen is de uiterwaard bij Rijswijk (gld).

- **Wordt rekening gehouden met de huidige natuurwaarden en gebouwen in het gebied?**

Met de huidige natuurwaarden en gebouwen wordt in de planning nu al rekening gehouden. Wat betreft de natuurwaarden zijn er, onder andere in het kader van het MER, onderzoeken uitgevoerd naar de nul situatie en wordt in beeld gebracht welke mitigerende maatregelen noodzakelijk zijn. Voor de gebouwen in het gebied wordt rekening gehouden met de afstand tot de werkzaamheden. Ook voor de gebouwen is het van belang om de nul situatie voor aanvang van de werkzaamheden vast te leggen.

- **Welke beheermaatregelen zijn nog noodzakelijk als het project is opgeleverd?**

De noodzakelijke beheermaatregelen zijn afhankelijk van de uiteindelijke eindinrichting. Tijdens de sessie is onder andere gesproken over een variant met geul. Als wordt gekozen voor een variant met geul, is het inderdaad mogelijk dat de geul met een incidentele ingreep open moet worden gehouden. Welke beheermaatregelen daadwerkelijk noodzakelijk zijn, zal komen te staan in een nog op te stellen beheerplan. Daarnaast worden de hoofdlijnen ook opgenomen in het inrichtingsplan en in een nog op te stellen beheersovereenkomst.

5. Nabespreking plenair

De indrukken uit de gehouden rondes zijn dat er veel goede vragen zijn gesteld.

Deelgroep Veiligheid en overlast: veel behoefte aan exacte informatie. Die we zoveel mogelijk zullen geven wanneer we kunnen.

Deelgroep Gebruik tijdens uitvoering: er was een heldere tegenstelling tussen een groep mensen die de agrarische functie willen behouden en een groep mensen die juist natuur in de Bosscherwaarden een enorme winst vinden.

Deelgroep Planning en Termijnen: de meest urgente vraag is natuurlijk hoe lang de uitvoering gaat duren. Daarover kunnen we nog geen exact antwoord geven. Maar we snappen de urgentie van de vraag en zullen hierover meer duidelijkheid geven zodra we kunnen.

Concluderend

Vanuit de zaal wordt gesteld; het is lastig omdat er nog zoveel onduidelijk is. Daarnaast ook de vaststelling dat de informatie tijdens deze avond voldeed aan een behoefte. Een hartenkreet is: denk aan de levensvatbaarheid van de agrarische bedrijven in Wijk. Tegelijkertijd zijn de zorgen van de omwonenden, bijvoorbeeld voor de stabiliteit van hun huis, onverminderd groot.